

„Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky.“

Každého z nás určite veľmi zasiahla správa o smrti nášho milovaného otca duchovného, otca Petra. Opustil nás človek, ktorý celý svoj život zasvätil Bohu. Človek, ktorému za duchovný vývin môžeme ďakovať všetci tí, ktorí ho mali možnosť poznať.

Koľkokrát v živote sme potrebovali otca Petra? Nespočetne mnohokrát... Potrebovali sme zaopatriť človeka, ktorý mal pred sebou posledné hodiny pozemského života, volali sme otcovi Petrovi. Potrebovali sme pokrstiť dieťa, volali sme otcovi Petrovi. Chceli sme spojiť svoje srdcia v jedno pred Bohom, opäť sme volali otcovi Petrovi. Cez jeho otcovské srdce sme mohli poznávať to Božie. A cez jeho ruky i slová zažiť dotyk Boha. Každý si mohol prísť k nemu odpáliť svetlo do svojho života a nik od neho neodchádzal v tme, ale s novým svetlom nádeje, viery a lásky. Vďaka nemu sme boli každým dňom bližšie k Bohu i k sebe navzájom.

Pretože otec Peter ľudí spájal, a nie rozdeľoval. Jeho srdce vždy horelo láskou k Bohu a k ľuďom. A preto svietil ako lampa na ceste pre všetkých.

Otec Peter za dlhých 45 rokov svojej dušpastierskej činnosti duchovne vychoval nejedného mládežníka. Veľmi rád sa s mládežníkmi delil o svoju múdrosť a skúsenosti, ktoré počas svojho života nadobudol. Svedčí o tom množstvo podujatí, ktoré dokázal organizovať. Podarilo sa mu zorganizovať množstvo mládežníckych akcií, ktorými ako správny otec spájal svojich mládežníkov do jednej veľkej rodiny. Všetkým jeho mládežníkom určite zostanú v pamäti krásne spomienky z tábora, plesu, či zo športového dňa pri chráme. A všetci z nich určite vedia, že otec Peter bol ten, vďaka komu môžu na tieto krásne chvíle spomínať. Rád sa tiež spolu so svojimi mládežníkmi zúčastňoval podujatí, organizovaných Bratstvom pravoslávnej mládeže. Každoročnou tradíciou bol aj ekumenický koncert, ktorý sa konal pravidelne 26.12., a na ktorom si veriaci mohli vypočuť spevácke zbory z okolitých kostolov a chrámov.

My, členovia Bratstva pravoslávnej mládeže, Vám, otec Peter, zo srdca ďakujeme za všetko už hore do neba a prosíme Vás, odpusťte nám naše zlyhania. Počkajte a prihovárajte sa tam za nás. My budeme za Vás prosiť vo svojich modlitbách.

KLENOVÁ A RUSKÁ VOLOVÁ

2. časť

Návšteva otca Ivana Biloruského sa niesla v príjemnom duchu, v duchu predávania už získaných skúseností, v duchu spomienok na začiatky jeho pôsobenia v obciach Klenová i Ruská Volová, na začiatky Bratstva. A atmosféra by sa mohla nazvať naozaj rodinnou. Jej vôňa, vôňa lásky, s akou obaja otcovia so svojimi matuškami rozprávali o ich ceste v našom Bratstve i cirkevných obciach, sa nám zaryla kdesi hlboko pod kožu.

Po výdatnom obede sme sa s otcom Biloruským vydali do chrámu. Ten stojí na kopci nad farou a je postavený v štýle používanom najmä v časoch Márie Terézie. Zaujímavejší je zvnútra. Už na prvý pohľad nás upútal ikonostas. Na našu ešte nepoloženú otázku nám otec Ivan odpovedal svojim rozprávaním. *„Chrámy je zasvätený Uspeniju Bohorodičky a bol postavený už v roku 1805. V obci je okolo 75 percent pravoslávnych a tento chrám nám preto ako jeden z mála chrámov na našom území zostal stáť počas vojen, a nebol prepísaný ani v rokoch silnej únie. Je pomerne starý a myslím, že trochu zázrakom po celú dobu náš.“*

KDE BOLO, TAM BOLO, STÁL JEDEN DOMČEK

Naše ďalšie kroky smerovali do susednej obce. Ruská Volová bola pre nás vždy akýmsi symbolom mládeže, do ktorej patrili naši rodičia. Už pri spomenutí tejto malej dedinky, nachádzajúcej sa na okraji sninského okresu i Slovenska, sa nám v hlave rozoznali všetky vy počuté príhody a historky z táborov, pred

očami sa nám vynorili úsmevy bývalých mládežníkov, ktoré k spomínaniu na letá strávené práve tu nepochybne patrili. Netrepežlivo sme čakali na zastavenie auta, tešili sme sa, že uvidíme dom, v ktorom sa to celé odohrávalo. Naše pocity by sme trochu nadnesene mohli prirovnať k pocitom, ktoré sa vynoria v hlave človeka vstupujúceho do skanzenu. Obzerajúc si maličkú kuchyňu sme sa snažili predstaviť si ju plnú hrncov, pary, zeleniny, plnú detí čakajúcich na jedlo, ktoré bolo počas celého leta práve v matuškinkej rėzii. Prechádzali sme izbami, ktoré sú dodnes plné prázdnych postelí, spacákov, ktoré dýchajú radostným krikom detí a mládeže. Otec Ivan nám ukazoval všetky malé i väčšie úspechy, ktoré sa v dome stihli dosiahnuť, rovnako však aj miesta, na ktorých bolo ešte potrebné popracovať. V akomsi momente sa pocit návštevy skanzenu zmenil, niečo sa zlomilo. Pri pohľade na nie úplne ideálne podmienky, v ktorých sa hřstke zapálených mladých ľudí pod vedením mladej, no chcením a vytrvalosťou veľkej kňazskej rodiny podarilo zorganizovať stretnutia poznačené nie dokonalosťou miesta alebo priestorov, ale naplnené láskou a radosťou, sa v nás objavila rovnaká túžba.

VŠETKO SA DÁ

Aj vďaka otcovi Ivanovi sme si uvedomili, že nemôžeme navždy čerpať iba zo spomienok. Tie nám dokážu pomôcť v horších časoch, môžu podporiť a namotivovať. Vďaka nim si môžeme vziať ponaučenie, ale aj nápady, ktoré sa osvedčili. Uvedomili sme si však, že ak my budeme chcieť, nebudeme odkázaní iba na ne. Koniec koncov, všetky príbehy prvého prezidenta nášho slovenského Bratstva pravo-

Čo by sme chceli, čo k tomu potrebujeme. „Ak by som vám mal niečo zaželať, bola by to radosť. Veľmi vám prajem, aby ste sa stretávali s takou radosťou ako my. Aby sa v našom

Bratstve nikto nehnaľ za mocou, za niečím špeciálnym, aby sa nikdy nevytratila jednoduchosť, s akou sme začínali.

Na začiatku sme chodili po farnosťiach, Bratstvo propagovali, nie však preto, aby sme tým získali slávu, ale preto, aby sme namotivovali iných, nových ľudí. My sme sa jednoducho tešili na stretnutia, chceli sme sa spoznávať. A z tohto sa rodilo všetko ostatné.“

slávnej mládeže sa končili nie vetou „Bolo to fajn,“ ale vetou „Všetko sa dá.“ A naozaj sa dá. Ešte stále. Dvere mládežníckeho domu sme preto zatvárali s nádejou, že to nie je naposledy a že sa nám možno aj spolu s vami, mladými čitateľmi Istiny, podarí aspoň z malej časti obnoviť jeho funkciu, posilniť atmosféru, ktorou jeho steny ešte stále dýchajú.

KRÁSNE VECI SA RODIA Z JEDNODUCHOSTI A RADOSTI

Po návrate do fary sa naše minúty začali míňať o čosi rýchlejšie. Rozlúčili sme sa s matuškou a vydali sa opäť na cestu domov. Kilometre, ktoré auto otca Biloruského delili od stakčinskej vlakovej stanice sa míňali. Tém na rozhovor a prínosných myšlienok tohto výnimočného kňaza, ktorého život vždy bol a my pevne veríme, že aj bude prepletený s mládežou, zostalo ešte mnoho. Aj posledné minúty našej návštevy sme strávili rozprávaním sa o tom, čo a ako by sa dalo.

Kolesá auta sa zastavili a my sa rozlúčili s otcom, ktorý nám opäť raz potvrdil, že nikdy nezostarne, že duchom zostane navždy mládežníkom, na ktorého sa môže každý z nás obrátiť, ktorý dokáže každého povzbudiť. A za to jemu aj jeho matuške patrí obrovská vďaka dnes už niekoľkých generácií.

Ďakujeme, otče!

Juliánka a Marínka

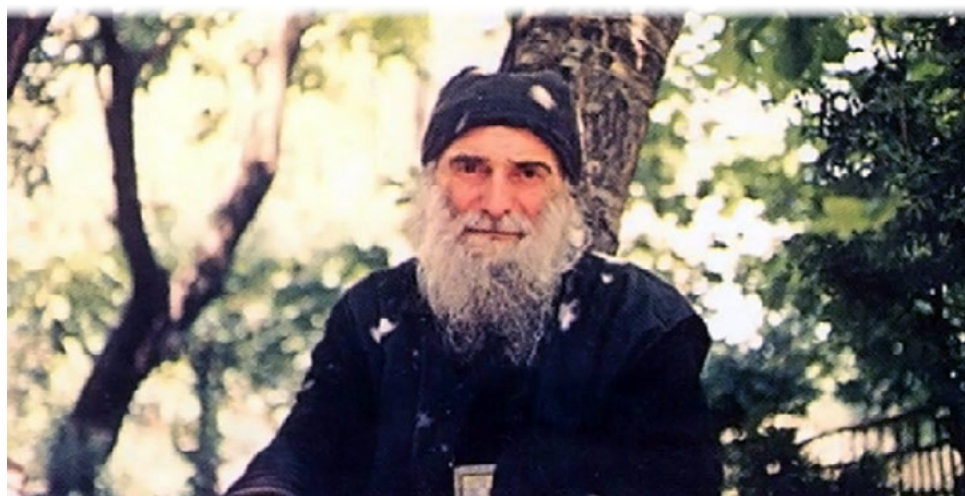
STVOR VO MNE SRDCE ČISTÉ

Náš pozemský život je tak krátky, že ak by sme sledovali každú jednu minútu v našom živote, zistili by sme, že oproti večnosti to nie je nič. Preto sa ho snažíme žiť naplno a užívať si každý okamih, v ktorom spoznávame krásu Božieho stvorenia.

Tu, v pozemskom živote ako aj v budúcom, je stredobodom naše srdce, v ktorom sa rodí dobro i zlo. Všetky dobré i zlé skutky, ktoré vykonáme tu v pozemskom živote, odchádzame s nimi do večnosti, kde budeme súdení spravodlivým Sudcom, ktorým je náš Spasiteľ Isus Christos. A nie je jedno, v akom stave opustíme tento pozemský život, pretože možnosť urobiť pokánie alebo napraviť svoje zlé skutky je vo večnosti nemožné. Pýtate sa, prečo?!

Lebo vo chvíli, kedy duša opustí telo, odoberá sa jej slobodná vôľa, nad ktorou už nemá žiadnu moc a oddáva sa vôli Božej, ktorá rozhodne, kam pôjde - buď do večnej radosti (Božie Kráľovstvo) alebo do večného zatratenia (peklo). Preto je nevyhnutné pre pravoslávneho veriaceho človeka, aby sa počas svojho života na zemi snažil očistiť svoje srdce i dušu od vášni, okov hriechu a zla, ktoré mu bránia na ceste k večnosti. A to je možné jedine cez svätú Tajinu pokánia, spovede a prijímania sv. Eucharistie, ktorá nás očistí, obnoví, dá silu a pevnú vieru ísť ďalej a statočne bojovať s každým hriechom i vášňou, ktorá nám stojí v ceste k večnému životu. Prečo je stredobodom pozornosti medzi pozemským a večným životom naše srdce?!

Pretože od neho závisí naša radosť vo večnom živote. Preto je nevyhnutné už tu na zemi milovať Boha nadovšetko, pretože akou láskou Ho milujeme tu na zemi, takou láskou Ho budeme milovať i vo večnosti. Pýtate sa: akože mám milovať Boha, keď Ho nepoznám a nevidím, a podobne?! Ide o to, či sme veriaci alebo nie - ak áno, tak Boha poznávame v Cirkvi, kde sa nám v plnosti odkrýva a dáva pociťovať Svoju prítomnosť vo chvíli, kedy to najmenej čakáme. *Vietor veje, kam chce; počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide.* Jn 3, 1-8. Hovorí nám Christos, ktorý

vietor priravnáva k Duchu Svätému. A v skutočnosti je to ozaj tak, pretože Boh je láska a tomu človeku, ktorému sa už raz odkryl celý vo Svojej láske a blahodati, tomu človeku vždy dá pocítiť, že je s ním a že ho miluje, pretože takýto človek je obrazom živej, skutočnej a pravej lásky a milosrdenstva Christa Spasiteľa. A takýto človek už nedokáže žiť bez Boha ani na sekundu, pretože On je jeho živlom, ktorý ho sprevádza k večnému životu. Preto, keď sa nachádzame niekde v monastieri a vidíme starca alebo schimonacha, a hľadáme do ich detskej tváre, cítime tam prítomnosť živého Boha, ktorý skrze nich nás zohrieva Svojou láskou a objíma nás ako svoje deti. Lebo my sme Jeho deti, ktoré veľmi miluje *a chce, aby každý, kto v Neho verí, nezhynul, ale mal večný život.* Jn 3:16-18.

No mnohí z nás túto lásku nepocitujú pre temnotu svojich hriechov, ktorá stavia obrovskú bariéru, medzi človekom a Bohom. Preto je nevyhnutné, aby sme sa napravili, aby sme porazili svoj egoizmus a pýchu, ktoré rozožierajú našu dušu ako kyselina. Preto, kým sme rozumní a vieme rozlišovať dobré od zlého, napravme svoje skutky, svoje zmýšľanie a správanie, aby sme neprišli o blahodätne miesto v Božom Kráľovstve, pretože nič strašnejšie neexistuje ako to, keď vám na večnom súde Christos povie: *„Kto si? Nepoznám Ťa!“* Preto sa snažme žiť v duchovnej i telesnej čistote, aby sme Boží chrám, ktorým sme my sami, nezbúrili množstvom svojich hriechov, neprávostí a ohavností, ale aby sme svojím správnym životom ukázali Bohu, že chceme byť s Ním, v Jeho večných príbytkoch, a že stojíme o večný život v Božom Kráľovstve, ktoré čaká každého jedného z nás, kto Boha miluje.

Foto: pravoslavie.ru/98973.html, brusilovsky.livejournal.com/184842.html, predtechahram.ru/artnews/svyatyte/gavriil-urgebade

VIAC SA MODLITE A MENEJ SLOV HOVORTE SVOJIM DEŤOM Svätý Porfírij Kavsokalivita

Láska k modlitbe je láska ku Christovi. Modlitba prináša človeku ozajstný úžitok. Čím viac deti ľúbite ľudskou láskou, ktorá je často patologická, tým viac sa deti v živote zamotávajú a správajú sa zle. No keď láska medzi vami a deťmi bude kresťanská a svätá, vtedy nebudú problémy. Svätosť rodičov spása deti. Pritom je nevyhnutné pôsobenie Božej blahodate na rodičov. Nikto sa neposväcuje sám od seba. Božia blahodať sama osvieti, zohreje a oživuje deti.

Jednej žene som takto poradil: „*Najprv sa modlite, potom hovorte. Keď im budete neustále dávať rady, budete dotieraví a keď vyrastú, pocítia, že ste na nich tlačili. Radšej sa modlite a hovorte s nimi prostredníctvom modlitby. Zhovárajte sa s Bohom a Hospod' sa bude zhovárať s nimi. Teda nie je potrebné, aby ste im dávali rady hlasom, ktorý počujú ušami. Áno, môžete to robiť, no väčšmi musíte hovoriť s Bohom o svojich deťoch. Vzápätí k nim Hospod' prehovorí a oni Mu povedia: „Oj, nemali sme zarmútiť mamu tým, čo sme urobili!“*“ To sa stane po Božej blahodati.

Je to ideálny spôsob výchovy detí. Mama má hovoriť s Bohom a Boh s dieťaťom. Ak sa tak neudeje, mama bude svojmu dieťaťu hovoriť a hovoriť, a všetko bude do jedného ucha vchádzať a druhým vychádzať. Keď dieťa vyrastie, začne sa búriť, začne sa po svojom rodičom mstiť za ich nátlak, trucovať. To je nesprávne. Správne je, ak láska Christa a svätosť otca a matky sa „rozprávajú“ s ich dieťaťom. Nie úsilie človeka, no vyžarovanie svätosti robí deti dobrými.

Keď deťom ublížil nejaký vážny problém, spôsobil im trauma, nedovoľte, aby ich reakcia a hrubé slová na vás zapôsobili. V skutočnosti to nechcú robiť, no keď sa ocitajú v ťažkej situácii, nemôžu konať inak. Potom to oľutujú. No keď máte nervy

a zlostíte sa, pripodobňujete sa Zlému a on sa vám smeje.

Musíme vidieť v deťoch Boha a dávať im Jeho lásku. No deti sa tiež majú naučiť modliť sa. Aby to dokázali, musia získať duchovné návyky od svojich modliacich sa rodičov. Mýlia sa tí, ktorí hovoria, že ak sa rodičia modlia a vedú zbožný spôsob života, študujú Sväté Písmo a vychovávajú svoje deti „*prísne a napomínajú ich v Pá-novi*“ (Ef 6,4), vtedy budú deti určite dobré. Občas vidíme opak ako následok nútenia detí zo strany rodičov.

Rodičom nestačí byť zbožnými. Nesmú na deti tlačiť a násilne ich robiť dobrými. Môžeme deti odohnať od Christa, keď sa budeme egoisticky podriaďovať pravidlám našej viery. Deti nemajú rady nátlak. Nenúťte ich chodiť s vami do chrámu! Môžete im povedať: „*Kto chce, môže s nami ísť do chrámu, alebo prísť neskôr.*“ Nech k nim prehovorí Hospod'.

Príčinou toho, že deti niektorých zbožných rodičov, keď vyrastú, stávajú sa nepokornými a odchádzajú z Cirkvi, odmietajú všetko duchovné a hľadajú duchovné uspokojenie inde, je nátlak, ktorý im spôsobovali ich „dobrí“ rodičia. Tým, že títo „zbožní“ rodičia chceli urobiť zo svojich detí „dobrých kresťanov“, svojou ľudskou láskou na nich tlačia, a tak dosahujú negatívny výsledok. Inými slovami, keď sú deti malé, rodičia na nich vyvíjajú nátlak, a potom, keď majú 16, 17 a 18 rokov, je tu negatívna reakcia vo vzťahu k rodičom, deti sa zapletajú do zlej partie a začínajú hovoriť neslušné slová.

Keď vyrastajú slobodné, vidia pekný príklad dospelých, začínajú ich napodobňovať. V tom spočíva tajomstvo: byť dobrým rodičom a inšpirovať svoje deti. Z toho vyplýva, že život detí závisí od správania rodičov. Rodičia naliehajú: „*Chod' sa vypovedať! Chod' na Pričaščenje! Urob to a to!*“

No dieťa vidí teba, vidí tvoj príklad. To, čo prežívaš, ukazuješ svojmu dieťaťu. Žiari v tebe Christos? V tom je celé tajomstvo. Keď sa tak stane v detstve, keď vyrastie, nebude ti robiť problémy. Premúdry Šalamún uvádza veľmi dobrý príklad, podčiarkujúc vážnosť dobrého základu. Hovorí: „*Kto ju (Premúdrost) už od rána vyzerá, neunaví sa, lebo ju nájde sedieť pri svojich dverách*“ (Múd 6,14). Hľadať múdrosť ráno znamená skúmať ju od mladosti. Premúdrost' je Christos. Slová „sedieť pri dverách“ označujú, že je s tebou.

Keď rodičia vedú pravedný spôsob života a odovzdávajú túto vlastnosť dieťaťu, vychovávajú ho v pravoslávnej viere, hoc aké zlé vplyvy by naňho pôsobili z jeho okolia, nebudú ho ovplyvňovať, pretože pri „dverách“ jeho duše stojí Premúdrost' – Christos. Nebude sa namáhať, aby ju získal. Môže sa zdať, že je veľmi ťažké stať sa dobrým človekom, no v skutočnosti je to veľmi ľahké, keď od malička vedieš duchovný spôsob života. Dospievajúc, nebudeš sa musieť usilovať, aby si sa stal dobrým, pretože dobro sa nachádza vo vnútri, v tebe, ním žiješ. Ono je tvojou „súčasťou“, no buď opatrný, aby si ho uchránil po celý svoj život.

Zdroj: <https://pravoslavie.ru/133657.html>

Jaroslava Žáková

KTO JE HLAVA RODINY?

(pokračovanie) Rozdiely medzi mužom a ženou sú z fyziologickej stránky očívidné, stratiť ich alebo prekonať je veľmi ťažké. Ani rozdiely v duševných vlastnostiach nie sú zanedbateľné, hoci muži môžu stratiť svoju mužnosť a stať sa zženštenými, a naopak, ženy môžu stratiť svoju ženskosť nadobúdajúc im neprirodzené mužské vlastnosti. A ako sa odlišuje duch človeka u muža a ženy?

Duch je tou časťou ľudskej prirodzenosti, ktorá dokáže smerovať k Bohu. Nie je to stav duše, ale stav ducha, ktorý určuje spojenie s Bohom. Vychovaný človek môže byť vzdialenejší od Boha ako človek nevychovaný, ale s čistým srdcom.¹ Stav ducha podmieňuje spásu človeka, kam človek ide. Ľudský duch sa buď oddaľuje od Boha a stráca to, čo dostal od Boha, rodičov, učiteľov, alebo sa k Nemu približuje prekonávajúc zlé vlastnosti, ktoré nadobudol výchovou. A teda, duchovné sily človeka, samotná podstata ľudskeho ducha je rovnaká u žien aj mužov. Žiadne rozdiely tu nie sú! Mužovi aj žene je spása duše rovnako dostupná. Hoci počet svätých, Cirkvou preslávených, je viac mužského pohlavia ako ženského, ale počet svätých, preslávených u samotného Boha, nepoznáme. Čísla v tomto prípade nie sú určujúce. Ako najväčšiu spomedzi všetkých svätých, dokonca vyššie stojacu ako anjeli, si Cirkev uctieva Presvätú Bohorodičku. Svojou svätosťou prevyšuje všetkých svätých mužov.

V životopise svätého Makarija Egyptského nachádzame jedno veľmi pekné miesto. Po dlhých a skutočne veľkých podvihoch² pôstu a nočných bdení v modlitbe si zrazu začal sv. Makarij myslieť o sebe, že nikto na zemi ho neprevýši v cnostiach. Hospodin, aby askétu pokoril a ponaučil, mu vyjavil, že v najbližšom meste sú dve ženy, ktoré sa zapáčili Bohu viac ako Makarij. Keď svätý tieto ženy našiel a začal ich prosiť, aby mu porozprávali o svojich podvihoch, dostal na to odpoveď, že oni o žiadnych veľkých činoch nevedia. Tieto ženy boli manželkami dvoch bratov a keďže boli bezdetné, chceli napredovať v duchovnom zápase v nejakom monastieri, ale ich muži ich nepustili, preto o nejakých cnostiach nemohlo byť ani reči. Jediné, čo mohli o sebe povedať, bolo to, že za celý čas spoločného bývania sa navzájom ani raz nepohádali. Prepodobný odchádzajúc od nich pochopil, že pre Boha je miernosť a mierumilovnosť srdca oveľa cennejšia ako telesná askéza.

Zapamätajme si tento príbeh. Ženský podvih je spravidla nepovšimnutý a mnohé ženy, ktoré svojím životom slúžili Bohu, nie sú preslávené Cirkvou, ale sú preslávené u Boha. Ukazuje sa, že ak sa dve gazdiné dokážu nehádať v spoločnej kuchyni, takýto skutok nie je menší než veľa pôstov a bdení pustovníckeho života.

(pokračovanie nabudúce)

Zdroj: azbyka.ru/odin-raz-na-vsyu-zhizn#n3, **Jana Kapralová**

1 Spomeňte si na Pipi Dlhú Pančuchu. (pozn. prekl.)

2 Duchovné cvičenie, askéza

V dnešnom čísle som sa rozhodla nadviazať na predošlú časť a poskytnúť čitateľom informácie o téme „*Wales a kresťanstvo v ňom*“. Takto spoznáte kresťanstvo v krajine, ktorá Vám možno doteraz z tohto hľadiska nebola veľmi známa a dočítate sa zaujímavé informácie o nej.

HISTÓRIA KREŠŤANSTVA VO WALESE

Kresťanstvo prišlo do Británie v 1. storočí. Za apoštola Británie je považovaný svätý Aristobulus – jeden zo sedemdesiatich apoštolov.

Pôvodná, prekvitajúca keltská cirkev, bola pravoslávna vo viere i v praxi a z nej pochádza aj naviac svätých, a to najmä z obdobia 6. storočia. Avšak po čase divoké kmene z európskej pevniny napádajú Britániu a kresťanskí Kelti sa presúvajú smerom na sever a východ k bezpečnejším územiám - k tomu, čo je dnes známe ako Wales a Škótsko.

V roku 596 svätý Gregor, pápež Ríma, poslať svätého Augustína (z Canterbury) na misiu. Rímska misia prišla do kontaktu s miestnou britskou cirkvou a postupne ju „absorbovala“ a dostala ju pod jurisdikciu anglického arcibiskupa z Canterbury, a potom pod vedenie Ríma. S Veľkou schizmou z roku 1054 sa kresťanský svet rozdelil na dve časti: pôvodnú, východnú Pravoslávnu cirkev a Rímskokatolícku „cirkev“. Anglické kresťanstvo nasledovalo Rím.

V roku 1282 bol zavraždený po-

sledný princ z Walesu a Wales stráca svoju politickú nezávislosť.

V roku 1536 Henry VIII - 8. anglický kráľ pričlenil raz a navždy Wales k Anglicku a vyhlásil sa za hlavu Anglickej cirkvi (Anglikánskej cirkvi), a zároveň sa odlúčil od Ríma. Jeho hlavný správca a právny poradca Thomas Cromwell zničil monastiere, pútnické miesta a chrámy so svätými ostatkami po celom Anglicku (1536-1539). Anglická cirkev sa stala protestantskou vo viere aj v praxi.

V druhej polovici 20. storočia nastal veľký pokles protestantizmu vo Walese. Chrámy sa postupne vyprázdnil, ľudia sa odcudzili ich cirkvi a prirodzene Bohu.

V roku 1973 sa archimandrita Barnabáš, prvý waleský pravoslávny kňaz po Veľkej schizme, vracia do svojej rodnej krajiny, aby žil monastiersky život a pustil sa do misionárskej práce až do svojho odchodu z pozemského života v roku 1996, vo veku 80 rokov.

V roku 1979 bol otec Deiniol (Daniel), ďalší Walesan, vysvätený za pravoslávneho kňaza a preberá misiu vo Walese.

V roku 1998 otec Luke, Angličan, je vysvätený a slúži v južnom Walese.

V roku 1999 je Wales oficiálne uznaný za samostatný; po referende získava vlastný parlament. Pravoslávna cirkev je oficiálne pozvaná, aby sa zúčastnila na slávnostnom začatí parlamentu so žiadosťou, aby ponúkla Bohu osobitnú modlitbu prostredníctvom príhovoru všetkých wales-

kých svätých - činu, ktorý protestanti do-

teraz zakazovali.

Vráťme sa ale k archimandritovi Barnabášovi. Jeho hlbokou túžbou bolo založiť bratstvo zasvätené prorokovi Eliášovi. Jeho túžba nebola naplnená z rôznych dôvodov. Vždy bol horlivcom pravoslávnej viery vo svojej vlasti a neúnavne smeroval k tomuto cieľu až do konca svojho života. Denne vykonával všetky bohoslužby a radostne ponúkal pohostinnosť mnohým návštevníkom monastiera, ktorý

vybudoval. Publikoval informatívne periodikum, kázal a vždy reagoval na pozvánky z celého Walesu, a tiež mimo neho. Bol dobre známy a rešpektovaný každým vo Walesu. Často hovoril v rozhlasových programoch a mnohí Walesania počuli o Pravoslávii po prvýkrát – a v skutočnosti v ich rodnom jazyku – od kňaza, ktorý bol ich krajanom.

Po zosnutí otca Barnabáša monastier zostal zatvorený. Faktom je, že jeho umiestnenie (v blízkosti anglických hraníc) nebolo vhodné. Nenachádzalo sa v srdci

waleskej spoločnosti so svojou jazykovou a skutočnou tradíciou - prvkom, ktorému Pravoslávna cirkev musí venovať veľkú pozornosť, ak sa chce zakoreniť vo Walesu.

V južných častiach Walesu bolo niekoľko pravoslávnych kresťanov už niekoľko rokov pred oživením Pravoslávnej cirkvi. Väčšinou to boli grécke ženy, ktoré sa počas vojny zosobášili s waleskými vojakmi a prišli žiť do vlasti svojich manželov, kde nakoniec vychovali svoje rodiny. Ich túžbou bolo pokrstiť svoje deti v Pravoslávnej cirkvi. Postupne tak začali niektorí miestni obyvatelia objavovať pravoslávnu vieru, a nakoniec sa pripojili k Pravoslávnej cirkvi.

Už vyššie spomenutý otec Daniel bol vyslaný bezprostredne po svojom vysvätení v roku 1979 do jedného z miest, kde sa pokúsil zoskupiť waleských veriacich. Počas bohoslužieb sa používal miestny jazyk, ale aj angličtina, gréčtina a slovančina. A tak sa stalo, že prvýkrát v novodobej histórii pravoslávna komunita začala rásť, a to aj s použitím waleského jazyka.

Otec Daniel pokračuje v misii prácou s homíliami, diskusiami o otázkach viery a života Cirkvi, využíva masmédiá. Mnoho ľudí dnes sleduje televízne programy, ktoré sa týkajú Pravoslávnej cirkvi; čítajú súvisiace články v miestnych novinách a zúčastňujú sa prednášok a verejných diskusií o Pravoslávnej cirkvi a viere. Školáci, vysokoškoláci, rôzne skupiny mladých alebo starých navštevujú pravoslávny chrám, kde otec Daniel odpovedá na ich nespočetné otázky. Tieto návštevy vždy končia modlitbou adresovanou Bohorodičke.

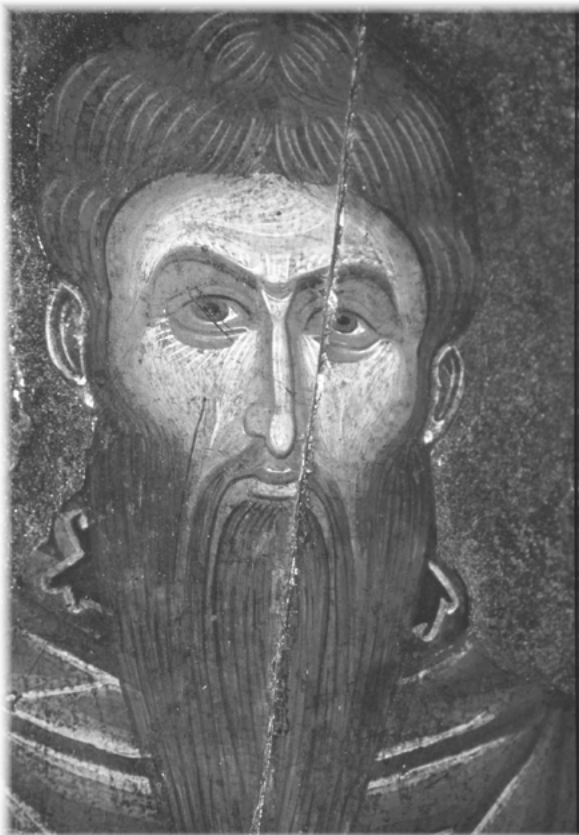
Foto: wikipedia.org

Tatiana Vasiliou

ŽIVOT NAUMA

Autor Života Nauma nie je známy. Životopis vznikol ešte za života cára Symeona, ale po smrti biskupa a učiteľa Klimenta. Život Nauma sa zachoval v troch rukopisoch z 15.-16. stor. Najviac sa používa srbská redakcia Zografského rukopisu z 15. stor.

A hľa, bratia, aby neostal bez pamiatky brat tohto blaženého Klimenta, druh a spolutrpiteľ, s ktorým aj pretrpel mnohé biedy a starosti od heretikov, Naum kňaz. Keď vysvätili za biskupa Klimenta, vtedy pravoverný cár Symeon ustanovil Nauma, druhu jeho, na jeho miesto na učiteľstvo. Utvoril si kláštor na východ od Bieleho jazera, kostol svätých archanjelov, a pobudnúc v učiteľstve 7 rokov, zbavil sa učiteľstva a idúc do kláštora, požil 10 rokov a na koniec života svojho prijal mníšsky obraz. Tak spočinul v Pánovi s pokojom mesiaca decembra dvadsiateho tretieho. A toto nech je vedomé: pred šiestimi rokmi spočinul Naum, kňaz biskupa Klimenta. A toto vedomé buď všetkým čítajúcim, ako sme prv napísali, že heretici tí mučili mnoho a

druhých predali Židom za odmenu, kňazov i diakonov. Tí Židia pojmuč viedli ich do Benátok. A keď ich predali, božím prispením prišiel vtedy cisárov muž do Benátok z Carihradu, cisárovo dielo vykonavajúc. A dozvediac sa o nich i vykúpil ich cisárov muž, a tak ich pojmuč, odviedol do Carihradu a povedal o nich cisárovi Bazilovi. A postavili ich naspäť do ich úradov a hodností, za kňazov a diakonov, ako aj prv boli. Aj platy dali, nikto v rabstve neumrel, ale títo v Carihrade cisárovom chránení pokoj prijali, oni do Bulharskej zeme príduc s veľkou ctou pokoj prijali. A Moravská zem, ako bol predpovedal svätý Metod, arcibiskup, za bezzákonía pre diela ich i herézy a za vyhnanie pravoverných otcov a za strasti, ktoré prijali od heretikov, ktorým oni verili, čoskoro

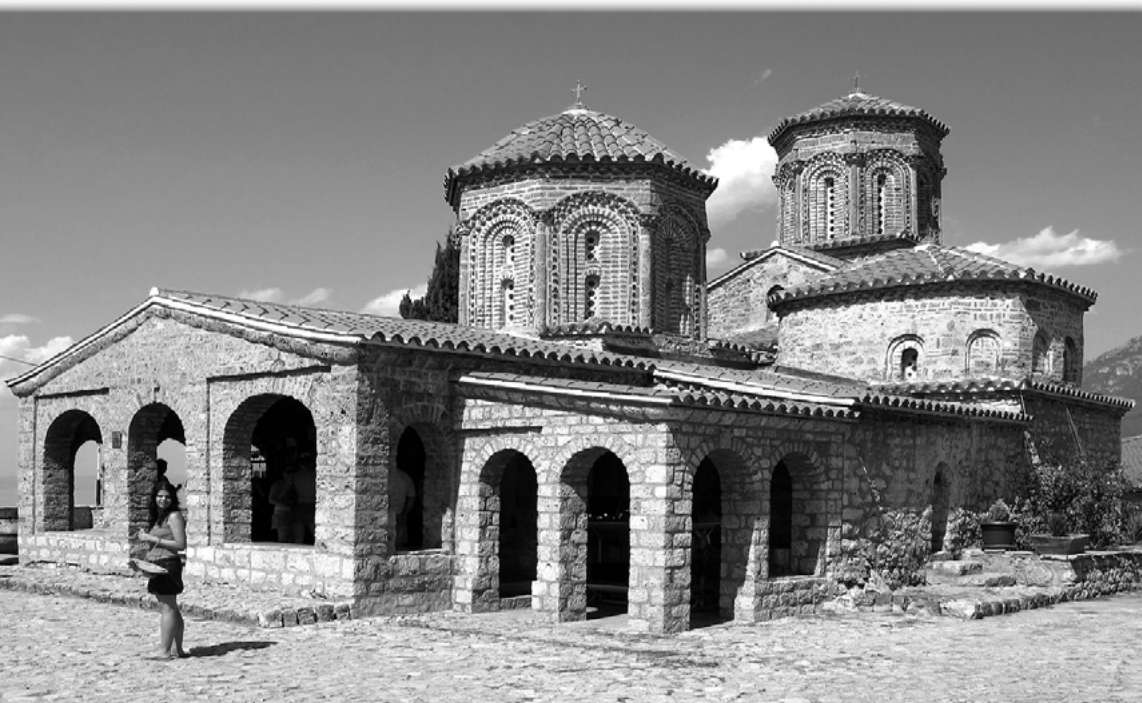
pomstu prijala od Boha. Nie po mnohých rokoch priši Uhri, peónsky národ, a poplivenili zem ich a spustošili ju. Ktorých však nepoplieni Uhri, to do Bulharska bežali, a ostala zem ich pustá Uhrom v moc...

Tohto sám som sa domohol, viac ma prehováral vladyka, ktorý tiež bol tohto blaženého Klimenta učeníkom, Marko, biskupom súc v devolskom biskupstve: štvrtým biskupom v slovienskom jazyku bol v Devolách. Lebo dúfali sme od blažených týchto Otcov modlitby a milosrdenstvo prijat' a milosť i odpustenie hriechov od milostivého Boha nášho, ktorý riekol: prijímajúci proroka v mene prorocom, mzdu spravodlivého prijme (Mat. 10,41). A zas povedal boží apoštol Pavel: Spomínajte na vodcov vašich, ktorí vám hovorili slovo božie, na ktorých hľadiac do konca života, pripodobnite sa im vierou (Žid. 13,7). Preto aj my, bratia, pripodobnime sa dobrému životu týchto blažených, ktorí panictvo a čistotu všetku zachovali, mnohé biedy a pokušenia vytrpeli pre pravú vieru božiu, aby sme i my dosiahli večné blahoslavenstvo.

Zdroj: Peter Ratkoš - Pramene k dejinám Velkej Moravy

Foto: diomedes2.livejournal.com, wikipedia.org

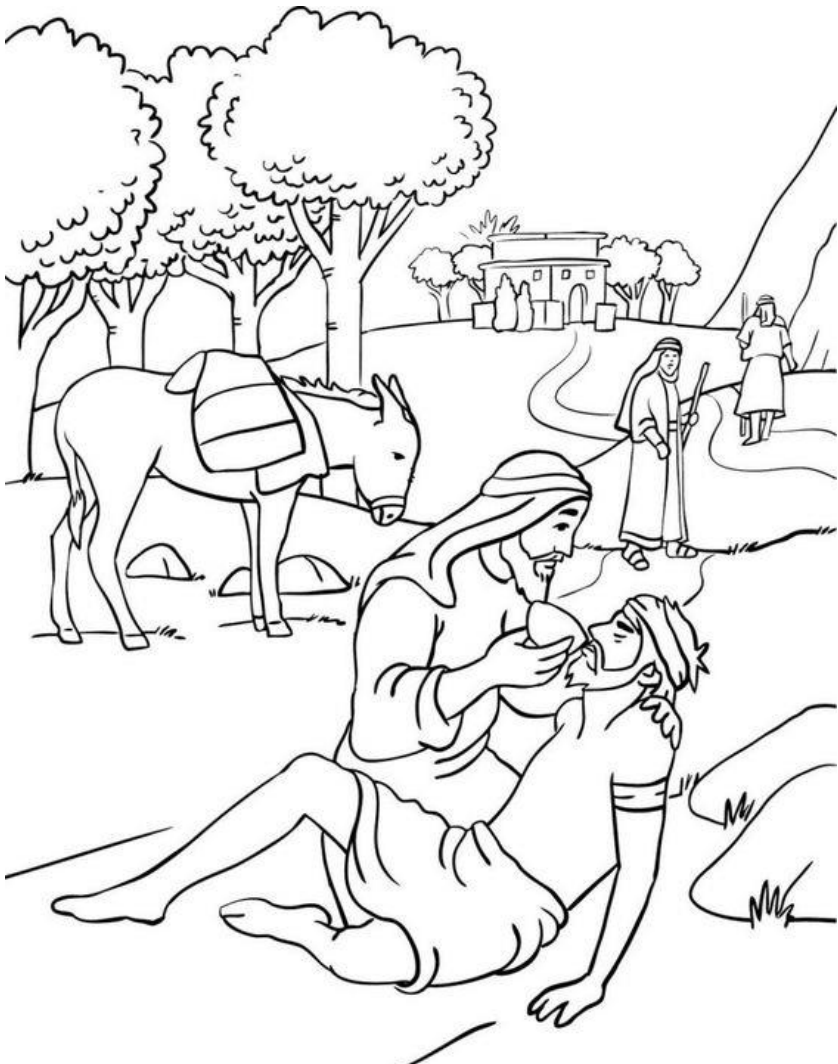
Dávid Horváth

Monastier sv. Nauma Ochridského, Macedónsko

OVĚČKA 4

MILOSRDNÝ SAMARITÁN

MILOSRDNÝ SAMARITÁN

Znalec Zákona položil Isusovi otázku: „Kto je môj blížny?“

Isus mu odvetil: „Odpoviem ti príbehom.“

Istý muž cestoval z Jeruzalema do Jericha. Cesta bola opustená a rástli popri nej kríky, v ktorých sa skrývali lúpežníci. Keď zbadali osamelého pútnika, vrhli sa na neho a vzali mu peniaze. Strhli z neho šaty, a tak ho zbili, že zostal ležať

na kraji cesty a nevládal sa ani pohnúť. Nešťastník stonal a plakal. Po chvíli začul kroky. Nieкто prichádzal. Bol to kňaz, sluha Boží, ktorý práve skončil bohoslužbu. Tváril sa, že nepočuje muža ležiaceho na zemi, ktorý volal o pomoc. Obišiel ho a dôstojne si vykračoval ďalej. Po chvíli sa znovu nieкто blížil. Bol to levita, kňazov sluha. Taktiež sa vracal z chrámu. Ale ani levita sa nepristavil. Prešiel okolo chudáka a ani sa neobzrel. Muž ležal v prachu cesty, keď tu zrazu začul dupot kopýt. Blížil sa k nemu Samaritán, cudzinec zo znepriateľenej krajiny, na oslíkovi. Ten mi určite nepomôže, pomyslel si muž. Keď však Samaritán zbadal muža ležať na ceste, hneď k nemu pribehol, vymyl mu rany a priložil na ne obklad. Potom ho opatrne vyložil na svojho osla. Milosrdný Samaritán ho odviezol do hostinca, kde sa o neho staral. Keď musel odísť, povedal hostinskému: „Dobre sa o neho postaraj a ak vynaložíš viac, ja ti to zaplatím, keď sa budem vracat.“

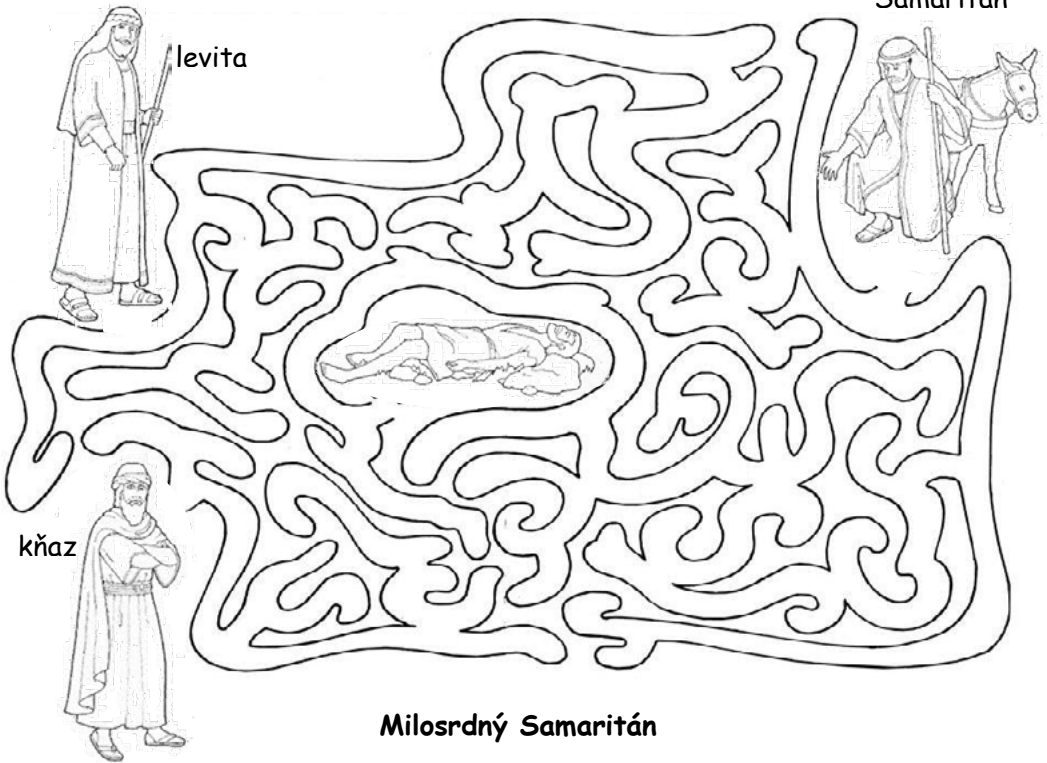
Isus dopovedal príbeh a položil okolostojacim otázku: „Čo si myslíte, ktorý z týchto mužov bol blížnym tomu, čo padol do rúk zbojníkov?“ Muž, ktorý položil otázku, mu odvetil: „Ten, čo mu prejavil milosrdenstvo.“ Isus odpovedal: „Áno! Chod' a rob aj ty podobne.“

Úlohy pre škôlkarov

- Ktorý z týchto mužov (kňaz, levita alebo Samaritán) sa zastavil a pomohol zranenému mužovi? Nájdi správnu cestu.

Milosrdný Samaritán

Jeden

raz išiel po

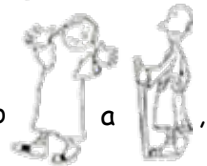
kde boli

Tí ho napadli, zbili a okradli.

ležal zranený na zemi. Prešli okolo

a

ale nepomohli mu. Išiel okolo aj

zo Samárie. Ošetril mu

a odviezol ho na svojom

do hostinca, kde sa oňho staral.

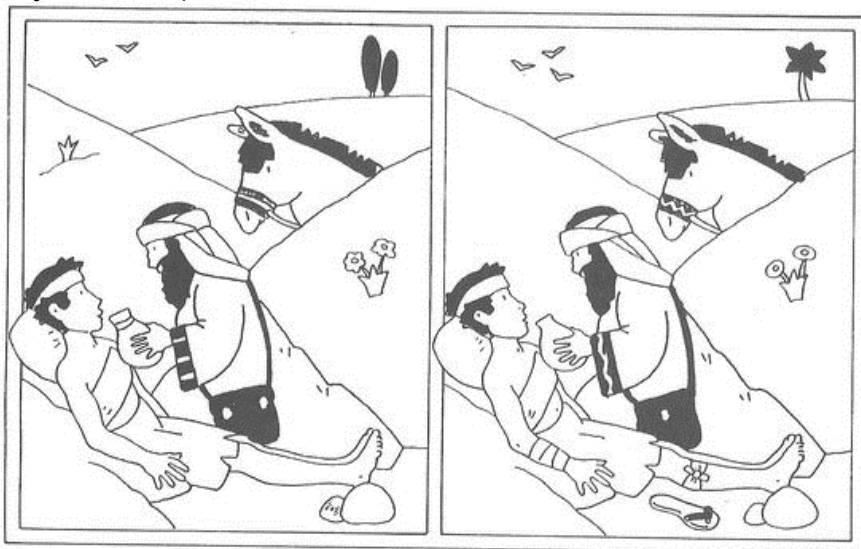
- S pomocou dospelého nakresli na čistý papier domček-hostinec podľa predlohy a obrázok vyfarbi. Na druhý papier si nakresli oslíka so Samaritánom a zraneným mužom, obrázok vyfarbi a vystrihni.

Druhý obrázok podlep ploškou paličkou. Vystrihni čiaru k domčeku, aby sa oslík mohol pohybovať k nemu. Podľa obrázka. →

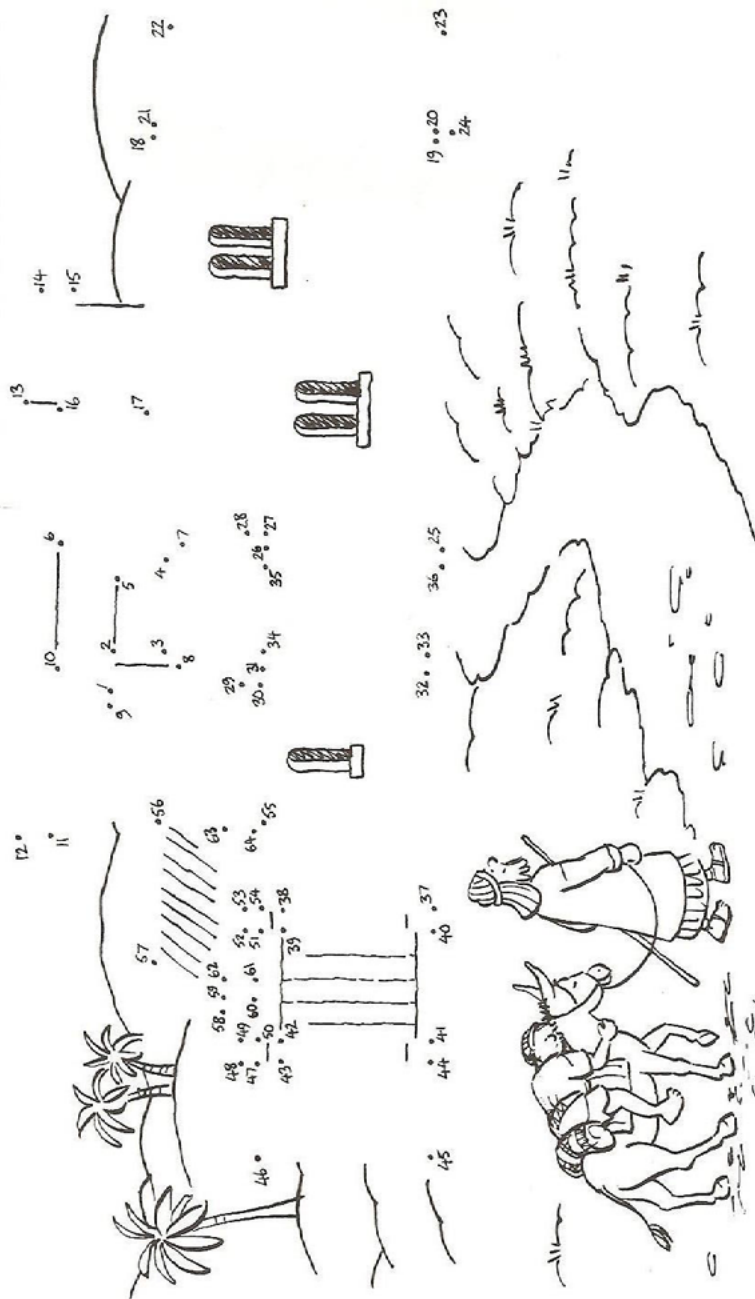
- Nájdi rozdiely medzi obrázkami.

Úlohy pre školákov

- Kam priviezol Samaritán zraneného muža?

Odpoveď nájdeš v Biblii (Lk 10: 25-32).

Znalec Zákona položil Isusovi otázku: „Učiteľ, čo mám robiť, aby som dosiahol večný život?“ Isus mu odpovedal: „Čo sa o tom píše v Zákone?“ Muž hneď odpovedal: „Písmo hovorí: **Miluj Pána, svojho Boha, z celého srdca, z celej duše, sily a celou mysl'ou.**“ A ďalej: „M_____ O.“

Isus prisvedčil: „Správne! Toto robte a budete mať večný život.“

■ Osemsmerovka.

C	U	D	Z	I	N	E	C	I	L	A
U	J	S	Z	A	I	N	E	P	V	T
B	N	O	R	A	N	Y	K	J	H	S
L	Á	S	K	A	O	B	Ň	L	I	E
Í	T	Í	Ž	N	E	L	A	M	S	C
Ž	I	V	O	T	E	H	Z	I	U	O
N	R	A	K	V	O	K	Í	L	S	O
Y	A	S	I	E	B	Z	L	O	B	A
A	M	T	C	E	N	I	T	S	O	H
S	A	P	Ú	T	N	I	K	Ť	A	M
É	S	H	I	C	Í	N	J	O	B	Z

SLOVÁ:

SAMARITÁN

HOSTINEC

LEVITA

OSLÍK

KŇAZ

ZBOJNÍCI

PENIAZ

MILOŠŤ

CESTA

ISUS

RANY

CUDZINEC

BLÍŽNY

PÚTNIK

ŽIVOT

LÁSKA

ZLOBA

SÚŤAŽ

Úloha pre škôlkarov
Vyrieš nasledujúce úlohy:

- 1) Vyfarbi Samaritána, ktorý pomohol doráňanému mužovi.

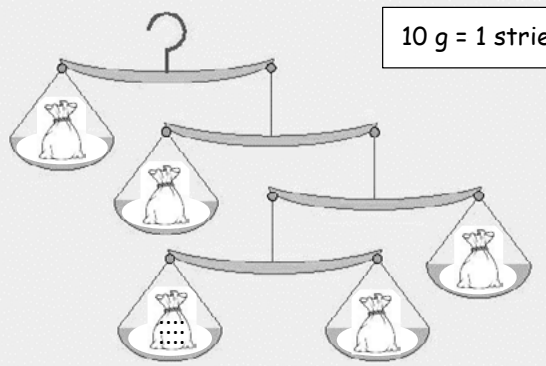
- 2) Zorad' písmenká do správneho poradia.

Vypracovanie
pošli do 20.4.2021
na e-mail:
ovecka.istina@gmail.com
Napiš svoje meno, vek,
adresu a cirkevnú obec.

S¹   Á⁸   R⁵
N⁹   T⁷
A²   I⁶
M³   A⁴

Úloha pre školákov

Koľko strieborníakov vyplatil Samaritán hostinskému, aby sa staral o zraneného muža? Zistíš to podľa obrázka. Strieborníaky ležia v bodkovanom mešci. Mešec vľavo hore váži 160g. Odpoveď napíš do okienka.

Výhercovia súťaže za marec:

Škôlkari: Ľudmilka (4r) PCO BJ, Kristínka (5r) PCO KE, Alexej (4r) PCO Čabiny

Školáci: Olívia (8r) PCO KE, Alexej (9r) PCO PP, Marína (12r) PCO SNV

pripravila
diakona Natália

INTERVIEW S J. MILOŠOM NIKIFOROM SURMOM

1. Drahý otec Nikifor, kto Vás počas študentských čias najviac oslovil pri smerovaní duchovného života? Čo bolo u Vás najväčším „odrazovým mostíkom“ pri podaní prihlášky na PBF?

Ako niekto to bolo skôr množstvo životných okolností. Zásluhu na tom má určite aj moja mamka a jej modlitby za mňa. Potom môj duchovný otec Pavol Novák, ktorý mi svojím spôsobom prorokoval kňazstvo už na základnej škole, i keď môj život a výstrelky tomu absolútne nenasvedčovali. No aj jeho modlitby a hlavne to, že nado mnou nikdy nezlomil palicu ma dovedli k tejto životnej ceste a láske k Bohu. A čo bolo odrazovým mostíkom? Bolo ich viac, no ten najväčší bol asi ten, keď som pricestoval domov

na dovolenku z Anglicka, kde som vtedy pracoval. Práve vtedy ma totiž otec Pavol vzal na púť do Počajevo, kde som zažil duchovnú krásu tohto duchovného miesta, ale aj prácu našich kňazov s mládežou a silu pravoslávneho spoločenstva medzi týmito mladými ľuďmi. A to všetko mi potom začalo v zahraničí hrozne chýbať. A tak po rozhovore s otcom Pavlom som o rok podal prihlášku na fakultu.

2. Mladí ľudia môžu mať počas svojho života, no najmä v čase dospievania rôzne odklony od duchovného života. Často prechádzajú mnohými skúškami a pokušeniami, kým nájdu správnu cestu...

Dá sa povedať, že ja som typickým príkladom. Keď majú mladí ľudia dobrý duchovný základ, aj napriek tomu, že sa stratia, keď budú načúvať duchovnému volaniu, prípadne okúsia silu Božej blahodate cez nejakú životnú skúsenosť, potom nie je dôvod na obavy. Pamätám si slová jedného duchovného otca, ktorý nám raz povedal, že mladého človeka netreba nasilu presvedčať, je potrebné ho nechať. Keď sa presýti svetskosťou tohto sveta, natoľko sa mu sprotíví, že začne hľadať sám. Tu je potom podstata tohto dobrého základu alebo niekoho, kto mu ukáže krásu duchovného života v Christovi.

3. Otče, počas Vašich pútnických ciest ste získali mnoho zaujímavých duchovných zážitkov. Ktoré z nich Vám priniesli najsilnejšie spomienky?

Áno, mal som tú možnosť, vďaka Bohu, vidieť mnoho krásnych miest v zahraničí. Ako som už spomínal, viackrát som navštívil Počajev, viackrát monastier sv. Jána Ruského, niekoľko monastierov v Srbsku: Manasija, Ravanica, Kovil', či Belehrad. Taktiež Svätú horu Athos, mnohé svätyne v Tessalonikách či iných monastiéroch Grécka. No najsilnejšie spomienky mám na púť s naším vladykom Jurajom a ďalšími kňazmi, keď sme spoločne strávili týždeň na Cypre, videli mnoho miest, kde žili svätci. Cyprus je miestom mnohých svätých, z ktorých najznámejší je asi štvordňo-

vý Lazár. Tam spočívajú i jeho sväté ostatky. Mali sme aj možnosť slúžiť s miestnymi kňazmi a ľuďmi, čo bolo nádherné. Snáď najväčší zážitok mám asi zo slúženia v katakombách Kyjevopečerskej lavry, kde sa nachádza okolo stopäťdesiat neporušených ostatkov svätcov. Je to unikátne miesto na svete. Beriem to naozaj ako veľkú Božiu milosť, že som mohol slúžiť svätú Liturgiu na takomto mieste. No aj napriek mnohým zážitkom a mnohým miestam, ktoré nás vedia očariť, nesmieme zabúdať na to, že rovnaká blahodať pôsobí aj v našich chrámoch, že aj u nás sa nachádza mnoho ostatkov svätých, ktorých môžeme prosiť o ich príhovory za nás pred Hospodinom, a že nemusíme chodiť ďaleko, veď to najzázračnejšie - svätá tajina Eucharistie je v každom našom chráme. Z nej by sme mali čerpať duchovnú silu a zjednocovať sa v nej s naším Spasiteľom Isusom Christom. Prejavujeme nadšenie aj v našich chrámoch, veď to isté sa nachádza aj u nás ako kdekoľvek, kam sa vydáme, možno s menšími rozdielmi.

4. Máte pekný vzťah so svojim vladykom Jurajom. Ktoré z jeho nastavení Vám najviac pomáha pri Vašej kňazskej službe?

Myslím si, že je to tým, že mu na nás, už ako študentoch naozaj záležalo. Navštevoval nás na seminári, mal s nami mnohé besedy, pomáhal nám pri rozhodovaní, či pôjdeme kňazskou alebo mníšskou cestou. Ukázal nám krásu a veľkosť nášho svätého Pravoslávia z rôznych pohľadov, i keď sa to nie každému musí páčiť. Sv. Pravoslávie je neobsiahnuteľná studnica, z ktorej môžeme čerpať rôznymi nádobami,

no stále tú istú vodu, teda blahodať. Ukázal nám, akých môžeme získať priateľov - svätcov, ktorí nám neustále pomáhajú a prosia za nás pri Božom tróne, ak sa k nim prihovárime.

5. PCO Bežovce, kde slúžite, je poctená uložením ostatkov sv. Nektária Eginského, ktorému je zasvätený i Váš chrám. Sv. Nektários sa stal Vaším patrónom a vy zakúšate Jeho bezprostredné požehnanie. V čom je pre Vás blízky?

V prvom rade tým, že je novodobým svätým. Preto je k nám blízko nielen časovo, ale hlavne duchovne. Veľmi ma zaujal jeho pozemský život od jeho detstva až po starobu, ktorý nebol jednoduchý. A hlavne to, že zasvätil svoj život službe blížnym, a to koná aj do dnešných dní. Na jeho príhovory sa deje naozaj množstvo uzdravení. Som rád, že k nemu môžu ľudia prichádzať, dostávať posilnenie cez jeho mocné príhovory a čerpať z jeho ostatkov blahodať Svätého Ducha ako sladký nektár.

6. Čo by ste popriali redaktorom a čitateľom časopisu Istina, otče?

Hlavne veľa duchovných aj telesných síl v práci pre Božiu Cirkev a pomoc mládeži v ich duchovnom živote. Pracujte s radosťou, s láskou a hlavne s pokorou. Svedčte životom, teóriu poznáme všetci, no aplikovať ju do života je už o čosi ťažšie... Ale námaha stojí za radosť v Christovi.

Za rozhovor ďakuje: Eva Kahancová

Ikonomas pravoslávneho chrámu v Bežovciach

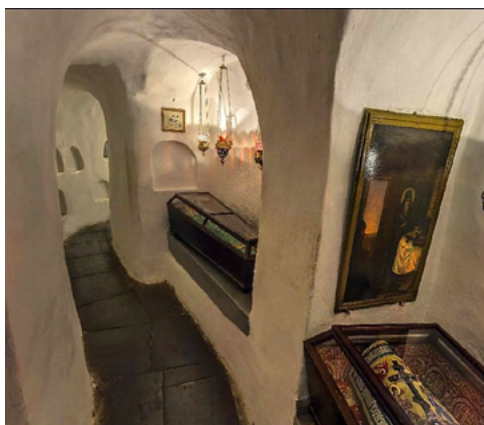
СТИХОДНÝ PAISIJ KYJEVSKÝ, PRE CHRISTA JURODIVÝ (1821 - 1893), 17. 4. / 30. 4.

Paisij sa narodil 8. júla 1821 v meste Lubnach ako Prokopij Grigorievič Jarockij v zámožnej meštianskej rodine. Matka ho vychovávala v zbožnosti a počestnosti. Keď mal desať rokov, bol prijatý do Kyjevsko-Podolskej duchovnej školy. Často však utekal do Kyjevsko-pečerskej lavry a niekedy sa domov ani nevracal. Všetci ho vnímali ako zlého, tvrdohlavého, neposlušného a snaha o jeho nápravu bola márna.

Neskôr tam bol prijatý ako dočasný poslúšnik. Po troch rokoch, keď už stratil nádej na to, že vstúpi do monastiera, rozhodol sa odísť. Stalo sa však niečo nečakané: práve vtedy vážne ochorel a musel zostať v monastierskej nemocnici. Tam mal podivuhodné videnie: Bohorodička mu ukázala jeho budúci duchovný zápas a vytýkala mu jeho maloduchosť. Zostal nakoniec v lavre a jeho hlavnou náplňou, okrem modlitby, bol zborový spev v jaskynných chrámoch. Pritom sa však

tov, ale ešte viac zosilnel svoj modlitebný podvih. K prvopočiatočným prejavom jurodivosti Prokopija sa môže vzťahovať aj to, že v chráme nikdy nečítal z knihy, ale naspamäť, knihu pritom obrátil písmenami nahor. K Presvätej Trojici a Matke Božej sa obracal vykaním a niekedy sa v chráme správal veľmi zvláštne, alebo svojím podrjasnikom utieral zábradlia. Pre takéto správanie bol nakoniec ako spevák z chóru uvoľnený. V roku 1854 ho predstavený skýtu Mojžiš postrihol na rjasoforného mnícha a získal meno Paisij.

Po návrate do lavry začal čoskoro svoj podvih jurodivosti. Jeho správanie bolo akoby bez rozumu, túlal sa po kyjevských monastiéroch a do lavry prichádzal len na bohoslužby. Spával kdekoľvek, ale v skutočnosti ho málokto a málokedy videl skutočne spať. Obliekal sa veľmi skromne až biedne, okolo hlavy nosil špinavú šatku, na nohách deravé kapce alebo čižmy bez podošvy. V rukách mal neustále palicu, ktorú mal omotanú handrou. Keď sa stalo a niekto mu daroval mníšsku rjasu, on ju najprv opláchol v bahne a v kalužiach, alebo z nej kúsok odrezal, či na niekoľkých miestach rozrezal, a až potom si ju obliekol. Spodnú časť mníšskeho oblečenia - podrjasnik, potom dával chudobným. Za každú vec, ktorú dostal, činil pred darcom poklony až k zemi, nahlas pritom pred všetkými spomínal štedré meno darcu. Jedol zvyšky od bratov z monastierskej jedálne, pritom miešal vo svojom tanieri všetko jedlo dokopy. Zvyšky potom schovával do malého hrnčeka, to všetko do zásoby, aby potom, po nejakom čase všetko zjedol. Pre obyčajného

stávalo, že Prokopij bol niekoľkokrát vystavený posmeškom ostatných spevákov. Nehľadel na to, nezanevrel na svojich bra-

človeka bolo pritom jedlo už väčšinou nepoživatelné.

Znášal mnoho urážok a posmechu, ľudia mu pľuli do tváre, nie raz ho aj zbili, on ale všetkým odpúšťal a za všetkých sa modlil. Za takúto pokoru a dobrovoľné mučeníctvo ho Pán preslávil darom divotvornej modlitby, prozreteľnosťou, darom uzdravovania chorých. Každého, kto sa na neho obracal, oslovoval „dušička“. Všetky prestúpenia a hriechy, tajné úmysly a myšlienky spolubesedníkom akoby prevádzal na seba a odhaľoval ich potom ako svoje vlastné. Predstavení monastiera začali na neho pozerat' ako na duševne chorého a nemohli mu zabrániť v jeho prejavocho jurodivosti. Túžil sa už navždy vzdialit' od ľudí.

Začal sa túlat' po meste a monastieroch, a len zriedkakedy prichádzal na bohoslužby, kde zámerne mrmlal nesúvislé slová. Nakoniec ho vystaňovali z kémie a presťahovali ho do stráňnej budy. Aj takého komfortu sa však zriekol, a namiesto toho si našiel svoje útočisko na

starej pôde, kde prežíval - v lete páľavu, v zime mráz a chlad. Nakoniec sa v monastieri presvedčili o tom, že všetko, čo otec Paisij robí, nie je nič iné ako vedomá jurodivosť. Opät' ho prijali. Tu si ešte viac prehýbil svoju jurodivosť, a pritom v kútiku predstavoval naďalej veľké skutky trpezlivosti, lásky a dobroty, vysilujúce pritom svoje telo namáhavou prácou.

Keď na seba prijal podvih jurodivosti pre Christa, vôbec jeden z najťažších duševných zápasov, rázne zmenil spôsob svojho života. Nehľadiac na všeobecné pravidlá, v špinavom odeve, so železnou palicou, túlal sa znovu po Kyjeve, prespával na ulici alebo v lavre. Živil sa zvyškami, v zime znášal mrazy, stojac niekedy až po kolená v snehu. Keď bol v chráme, neustále chodil z miesta na miesto, prihováral sa k tým, čo sa tam modlili, naháňal sa za len jemu viditeľnými príznakmi, narušoval bohoslužbu výkrikmi a podivnými pohybmi. Jurodivosť privádzala k Paisijovi mnoho z tých, ktorí ho mali v úcte. Niektorí, aby ho len uvideli, prichádzali za ním až z ďalekých miest a dedín. Starac sa preslávil činením divov, zázrakov a prozreteľnosťou. Keď sa stretával s ľuďmi, často ich veľmi nahlas karhal a napomínal.

V roku 1879 bol umiestnený do bratského hospicu, a hoci sám bol už veľmi chorý, s veľkou láskou obchádzal ostatných chorých bratov. Predpovedal dopredu deň svojej smrti. Keď už pocítil, že sa smrť blíži, vrátil sa do lavry. Tam zosnul v nemocnici, 17. apríla 1893, po prijatí svätých Tajín Christových. V roku 1999 bol ctihodný Paisij Kyjevský kanonizovaný synodou Ukrajinskej pravoslávnej cirkvi.

Zdroj a foto: zivotysvatych.blogspot.com
Zuzana Sadilková

LITURGIA VOPRED POSVÄTENÝCH DAROV

Obdobie Veľkého pôstu v cirkevnom roku je pre pravoslávnych kresťanov veľmi špecifické, a to nielen z telesného hľadiska, ale aj z hľadiska duchovného. Kresťania sú počas tohto obdobia vyzývaní nasledovať príklad samotného Spasiteľa Christa, ktorý sa pred začiatkom Svojho verejného pôsobenia postil na púšti štyridsať dní a štyridsať nocí. Aj pre Jeho nasledovníkov je toto obdobie obdobím skúšok – a to nielen svojej fyzickej výdrže, ale predovšetkým tej duchovnej, keďže podstatou akejkoľvek zdržanlivosti je duchovný zápas, ktorý by mal viesť každý kresťan so svojim egom, jeho zlozvykmi a pripútanosťou k materiálnym statkom.

Väčšina pravoslávnych kresťanov v tomto období intenzívnejšie navštevuje chrámové bohoslužby, ktoré sú v porovnaní s inými obdobiami liturgického roka dlhšie, kajúcejšie, číta sa na nich viac úryvkov zo Svätého Písma a robia sa tzv. poklony. Koná sa množstvo bohoslužieb charakteristických len pre Veľký pôst, ako je napr. Liturgia

vopred posvätených Darov či Kajúcný kánon sv. Andreja Krétskeho.

Počas Veľkého pôstu (Štyridsiatnice) sa v chrámoch Pravoslávnej cirkvi konajú bohoslužby, s ktorými sa stretávame len v tomto období. Jednou z nich je aj Liturgia vopred posvätených Darov. Už z názvu vyplýva, že je to bohoslužba, na ktorej sa prijímajú už vopred posvätené Dary – Telo a Krv nášho Spasiteľa Isusa Christa. Nie je to Liturgia v plnosti ako iné, nám dobre známe liturgie, napríklad Liturgia sv. Bazila Veľkého alebo sv. Jána Zlatoústeho, na ktorých sa koná prínos Darov v podobe vína a chleba, a vzápätí sa koná ich posvätenie. Na Liturgii vopred posvätených Darov sú Dary, určené k Prijímaniu, vopred posvätené na plnej Liturgii, ktorá sa konala v niektorý iný deň pred Liturgiou vopred posvätených Darov (v nedeľu). Tieto vopred posvätené Dary sú predkladané veriacim na tejto Liturgii preto, aby mohli prijímať Telo a Krv Christovu, nimi sa posväcovať a posilňovať v období duchovného zápasu.

Aby sme lepšie pochopili príčiny vzniku tejto Liturgie, musíme zdôrazniť, že v minulosti kresťania takmer na každej Liturgii prijímali Telo a Krv Isusa Christa. Ak nebolo možné, aby sa svätá Liturgia konala počas týždňa, veriaci si uchovávali vo svojich domoch sväté Dary, ktoré dostali na Liturgii, a tieto Dary doma sami prijímali. V mona-

stieroch a odľahlých pustovniach žili mnísi, pustovníci, ktorí sa nemali možnosť zúčastňovať inej Liturgie, len tej, ktorá sa konala v ich monastiéri, a tak v liturgickom živote postupovali rovnako ako veriaci v cirkevných obciach. Ak sa nachádzal v spoločenstve presbyter, v tom prípade im tento presbyter podával sväté Dary. Takto sa pomaly začala formovať nová malá bohoslužba. Toto prijímanie sa konalo po večernej bohoslužbe, alebo po bohoslužbe deviateho času.

Aby sme lepšie pochopili čas, kedy sa má vykonávať Liturgia vopred posvätených Darov, tu je dobré pripomenúť, že pôst v tom čase znamenal úplné zrieknutie sa jedla počas celého dňa, a to až do západu slnka. Sväté Prijímanie tak malo ukončiť celodenný pôst. Z toho dôvodu sa Prijímanie konalo po večernej bohoslužbe, po večerni. Práve preto Liturgia vopred posvätených Darov je večernou bohoslužbou, na ktorej sa nám predkladá Pánova večera s Prijímaním Tela a Krvi Christovej. Vznik tejto bohoslužby v rámci Veľkého pôstu určil, podľa slov Theodora Studitu, jej veľmi trúchlivý a smútočný charakter.

S večerňou sú spojené mnohé smútočné tropáre, presbyteri sa obliekajú do smútočných bohoslužobných rúch, svätý prestol a sväté Dary sú pokryté čiernymi pokrývadlami a modlitby sú preplnené pokorou a skrúšením. Vo všeobecnosti obdobie Veľkého pôstu je svojím spôsobom pochmúrne, telesne a duchovne oveľa náročnejšie a veriaci ho prežívajú oveľa intenzívnejšie, pretože vieme, čo čaká nášho Spasiteľa a až do Voskresenija sa nesie smútok spolu so všetkými veriacimi kresťanmi počas celého pôstneho obdobia. Aj keď je teraz situácia ťažká a zrejme sa to neskončí hneď, nezúfajme. Snažme sa prežiť toto obdobie dôstojne a v zdržanlivosti od pokrmov, ale hlavne neodsudzujme sa navzájom, pomáhajme si, stojme jeden pri druhom v každej situácii a Boh nám pomôže spoločne zvládnuť všetky naše prekážky a trápenia.

Zdroje:

Mgr. Štefan Šak – Liturgia vopred posvätených darov,
valaam.ru/divineservice/21656/,
pravmir.ru/obyasnenie-liturgii-prezhdeosvyashhennyx-darov/

PRÍBEH VZNIKU KAPLNKY SV. NIKOLAJA V KLENOVCI

Keď je naša cerkev živá a prekvitá, každý z nás to jednoznačne cíti vo svojom vnútri. Naplňa nás to radosťou a povzbudzuje k tomu, aby sme aj my zveľaďovali svoju dušu krásou cností, nežili iba pre seba samých, ale budovali spoločenstvá.

Ako vraví apoštol Pavol: „*Nezabúdajte však na dobročinnosť a spoločenstvo, lebo v takých obetách má Boh záľubu.*“ (Heb 13,16) Dvaja mladí odvážlivci z Čiech – Martin a Michaela – prijali pred 5 rokmi jednu veľmi odvážnu myšlienku, ktorú s Božou pomocou aj zrealizovali. Túžili obetovať svoju mladosť službe ľuďom, ktorí to najviac potrebujú, priviesť ich k viere v Boha a vštepiť im skutočné kresťanské hodnoty.

V dedinke Klenovec na strednom Slovensku objavili dve mnohopočetné róm-ske komunity, a tak sa tam rozhodli začať svoju misijnú činnosť. Podarilo sa im dokonca nájsť dom v centre obce, ktorý bol ideálnym miestom na vykonávanie aktivít rôzneho druhu. Najhlavnejším projektom však bola kaplnka – maličký chrám, ktorý je miestom modlitby a Božej prítomnosti. S požehnaním nášho vladyku Rastislava bola kaplnka vysvätená v deň pamiatky sv. Nikolaja Čudotvorca. Nájde tu množstvo sv. ikon a na strope ikonu Hospodina Všemohúceho, ktorého napísala matuška Tatiana Pružinská. V jeho okolí je roztrúsených 700 svietiacich hviezd (*fotografie si môžete pozrieť vpredu na druhej strane tohto čísla Isitny, naša pozn.*).

Výchovno-vzdelávacia činnosť, ktorú Martin a Miška vykonávajú, je s kaplnkou úzko spojená. Snažia sa u Rómov vybudovať návyk k nedelnému prichádzaniu do chrámu, a preto sa v tento deň stretávajú v kaplnke a spoločne modlia. Každý víkend vyučujú Rómov náboženstvo v šesťčlenných skupinkách. Spoločne sa zoznamujú s príbehmi z Biblie a životmi svätých, čím sa aj zdokonaľujú v čítaní. S najmenšími si kreslia a spievajú. Prednedávnom sa rozhodli vyučovať aj rôzne remeslá, a tak sa pustili do zakladania Školy remesiel. Teoretické poznatky si osvoja práve v kaplnke, ktorá je na vyučovanie takisto dobre vybavená.

Pýtate sa na plody tejto práce? Za posledné tri mesiace sme v kaplnke prijali do našej pravoslávnej rodiny dvoch nových členov a veríme, že ich onedlho bude viac. Martinovi a Miške prajeme veľa Božej pomoci a úspechov v ich práci. Sláva Bohu za všetko!

Anna Pružinská

Ak vás príbeh Martina a Mišky zaujal, vypočujte si rozhovor s nimi aj v sérii podcastov „*Život v našej cirkvi*“. Nájde ho na Instagrame PCO v Spišskej Novej Vsi @pravoslaviesnv, na ich kanáli na YouTube alebo v podcastových aplikáciách. :-)

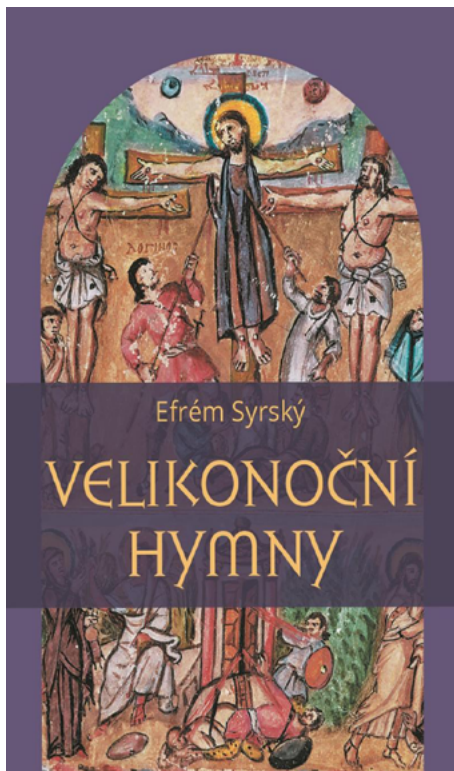
YouTube pravoslavie snv

S Martinom a Miškou z Klenovca o ich misii v róm-ských komunitách a spoločných zážitkoch

413 zhladnutí · 19. 2. 2021 👍 22 🗨️ 0 ➔ ZDIELANIE ⊞ ULOŽIŤ ⋮

VELIKONOČNÍ HYMNY

Hymny o ráji, které vyšly v češtině roku 2018.

Název: Velikonoční hymny,

Jazyk: český,

Rok vydania: 2020,

Vázba: pevná,

Autor: Svätý Efrém Sýrsky

Vydavateľstvo: Pavel Mervart

Počet strán: 284

Cena: 8 -13 €

Jana Gubová

VEL'KOPŔSTNA MODLITBA SV. EFRÉMA SÝRSKEHO:

*Hospodin a Vládca môjho života, odožeň odo mňa ducha prázdnoty,
skľúčenosti, panovačnosti a prázdnovravnosti.*

*Daruj mi, svojmu nehodnému služobníkovi, ducha čistoty, pokory,
trpezlivosti a lásky.*

*Ó, Pane, Kráľu! Daj, aby som videl svoje hriechy a neodsudzoval
svojho brata, lebo požehnaný si na veki vekov. Amin.*

VYROBTE SI PLYŠÁKA

Dlhé chvíle ako čakanie na autobus, u lekára, v rade... si žiadajú spríjemnenie. Preto si dnes môžete urobiť malého plyšového maznáčika, ktorý sa zmestí do kabelky či tašky.

ČO BUDETE POTREBOVAŤ:

kus látky (použiť môžete aj staré oblečenie...), machovú gumu alebo výkres, gumičky, lepiace oči, lepidlo, nožnice, farebný povraz

POSTUP:

Z látky si vystrihnite obdĺžnik cca. 15×20 cm.

- Dlhšie protifaľné strany zrolujte smerom k sebe, a potom ich prehnite tak, aby sa ich konce stretli (dve vzniknuté rolky by mali byť na vonkajšej strane).

- Vzniknutý útvar zhruba v polovici zviažte gumičkou. Tam, kde sa stretli konce roliek, budú labky a tam, kde vznikla slučka, bude hlava.

- Z machovej gummy alebo výkresu si vystrihnite uši podľa obrázka (mali by pripomínať kosť). Prevlečte ich cez spomínanú slučku.

- Ďalšou gumičkou môžete doformovať tvár tak, ako som to urobil ja. Na tvár nalepte oči a z machovej gummy alebo výkresu vystrihnutý ňufák.

- Na záver môžete maznáčikovi obviazať okolo krku mašľu z farebného povrazu.

Alex Bromberger

PS: postup výroby si môžete pozrieť na fotografiách na poslednej farebnej strane.

LAHODNÝ CESNAKOVÝ KRÉM

Suroviny: 15 strúčikov cesnaku, olej, 1 cibuľa, zemiaky, zeleninový vývar, čierne korenie, soľ, bageta, petržlenová vňať

Postup: Vo väčšom hrnci na oleji speníme cibuľku, pridáme nakrájaný cesnak a zemiaky na kocky. Asi 5 min. opražíme. Zalejeme zeleninovým vývarom. Varíme 10-15 min. Ochutíme soľou a čiernym korením. Premixujeme. Dovaríme. Na panvici s olejom opečieme nakrájanú bagetu, ktorú podávame ako prílohu k cesnačke. Môžeme ozdobiť petržlenovou vňaťou.

ZELENINOVÝ KUSKUS

Suroviny: 200 g kuskusu, 1 pór, 1 sladká červená paprika, 2 mrkvy, 2 cukety, 1 fenikel, 1 zväzok petržlenovej vňate, 1 lyžička kurkumy, pol lyžičky mletého koriandru, pol lyžičky kmínu, mleté čierne korenie, soľ, olivový olej

Postup: Kuskus pripravíme podľa návodu na obale. Pór umyjeme a nakrájame nadrobno, papriku na malé kocky, mrkvu nastrúhame na hrubo a cuketu s feniklom na mesiačky. Petržlenovú vňať nasekáme nadrobno. Na olivovom oleji orestujeme pór do zlatista, pridáme všetko korenie, krátko opražíme. Pridáme fenikel a cuketu, osolíme a prikryté povaríme asi 5 min. Ak treba, podlejeme trochou vody. Nakoniec pridáme mrkvu a papriku, a na vyššej teplote ešte prehrejeme. Zelenina musí ostať chrumkavá. Do zeleniny primiešame uvarený kuskus a nasekaný petržlen. Zeleninový kuskus dochutíme olivovým olejom, soľou a mletým čiernym korením.

NEPEČENÝ MALINOVÝ DEZERT

Suroviny na 4 porcie:

1. vrstva – 120 g pôstnych sušienok, lyžica arašidového masla
2. vrstva – lyžička kokosového oleja, 125 g malín, šťava z polovice citróna, lyžička hnedého cukru, lyžička škrobu, pol deci vody
3. vrstva – 4 lyžice vody, lyžička kryštálového cukru, voda z konzervy cíceru

Postup: K rozdrveným sušienkam pridáme lyžicu arašidového masla a rozmiešame. Hmotu utlačíme do pohára (1. vrstva). Do hrnca dáme kokosový olej, maliny, šťavu z citróna, lyžičku cukru a varíme, pokiaľ sa maliny nerozvaria. Vo vode rozmiešame lyžičku škrobu, pridáme k malinovej zmesi a povaríme asi 2 min., pokiaľ malinová omáčka jemne nezhuští (2. vrstva). Následne scedíme konzervu cíceru. V troche vody rozmiešame lyžičku cukru a pridáme cícerovú vodu. Všetko spolu vyšľaháme, pokiaľ nevznikne biela hmota, ktorá má konzistenciu približne ako šľahačka. Nakoniec pridávame vrstvy do pohára. Na prvú vrstvu uložíme malinovú hmotu a poslednou vrstvou je cícerová šľahačka. Vrch môžeme dozdobiť sušienkou či ovocím.

Dobrá chuť!

OBSAH

Spomienka na o. Petra Humeníka.....	3
Istinkáči na trangáči.....	4
Život mladého človeka.....	6
Pravoslávna rodina.....	8
Pravoslávie vo svete.....	11
Pramene.....	13
Ovečka.....	15
Rozhovory.....	23
Novodobí svätí.....	26
Liturgické okienko.....	28
Príbeh vzniku kaplnky v Klenovci.....	30
Duchovná knižnica.....	31
Tvorivé dielne.....	32
Pôstna kuchárka.....	33

Tatiana Vasiliou
redaktorka

*...a každý mesiac uvidíte iného
z nás tvorcov Vašej Istiny:-)*

Obálka: O. Miloš Nikifor Surma s rodinou

Strana 2: Kaplnka v Klenovci

Strana 35: Fotopostup - Tvorivé dielne, str. 32.

Strana 36: Obrázkový kalendár Veľkého pôstu 2021
a banner k darovaniu 2% z dane pre BPM

ISTINA - Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

Redakčná rada: Marína Bachledová, Alex Bromberger, Jana Gubová, Daniel Havaj, David Horváth, Eva Kahancová, Jana Kapralová, Ludvig Kináč, Petra Petrisková, Zuzana Sadilková, Juliána Savčáková, Natália Spišáková, Tatiana Vasiliou Mihaličová, Jaroslava Žáková, Šéfredaktor: Kamil Kurták

Korektúra: Jana Gubová

Grafik: Jaroslav Smoleň

Technický redaktor: jerej Miroslav Guba

Pokladník: Anton Sorokáč

Ročník XXVI/2021. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vychádza 12-krát do roka.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

e-mail: istina12@gmail.com

web: www.bpmorthodox.sk/istina

IBAN: **SK928330000002401561588**

Ročný príspevok 6 € + poštovné, uviesť krátke meno odosielateľa

Cirkevne schválené. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori.

Uzávierka prijímania príspevkov je vždy 10. deň v mesiaci.

Dátum vydania: marec 2021

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

